

מסורת הש"ס

(6) [לקמן 1:] שיוצין ב... (7) [ש"ל ש"ל] (8) [לקמן 2:] (9) [ש"ל ש"ל] (10) [ש"ל ש"ל] (11) [ש"ל ש"ל] (12) [ש"ל ש"ל] (13) [ש"ל ש"ל] (14) [ש"ל ש"ל] (15) [ש"ל ש"ל] (16) [ש"ל ש"ל] (17) [ש"ל ש"ל] (18) [ש"ל ש"ל] (19) [ש"ל ש"ל] (20) [ש"ל ש"ל] (21) [ש"ל ש"ל] (22) [ש"ל ש"ל] (23) [ש"ל ש"ל] (24) [ש"ל ש"ל] (25) [ש"ל ש"ל] (26) [ש"ל ש"ל] (27) [ש"ל ש"ל] (28) [ש"ל ש"ל] (29) [ש"ל ש"ל] (30) [ש"ל ש"ל] (31) [ש"ל ש"ל] (32) [ש"ל ש"ל] (33) [ש"ל ש"ל] (34) [ש"ל ש"ל] (35) [ש"ל ש"ל] (36) [ש"ל ש"ל] (37) [ש"ל ש"ל] (38) [ש"ל ש"ל] (39) [ש"ל ש"ל] (40) [ש"ל ש"ל] (41) [ש"ל ש"ל] (42) [ש"ל ש"ל] (43) [ש"ל ש"ל] (44) [ש"ל ש"ל] (45) [ש"ל ש"ל] (46) [ש"ל ש"ל] (47) [ש"ל ש"ל] (48) [ש"ל ש"ל] (49) [ש"ל ש"ל] (50) [ש"ל ש"ל] (51) [ש"ל ש"ל] (52) [ש"ל ש"ל] (53) [ש"ל ש"ל] (54) [ש"ל ש"ל] (55) [ש"ל ש"ל] (56) [ש"ל ש"ל] (57) [ש"ל ש"ל] (58) [ש"ל ש"ל] (59) [ש"ל ש"ל] (60) [ש"ל ש"ל] (61) [ש"ל ש"ל] (62) [ש"ל ש"ל] (63) [ש"ל ש"ל] (64) [ש"ל ש"ל] (65) [ש"ל ש"ל] (66) [ש"ל ש"ל] (67) [ש"ל ש"ל] (68) [ש"ל ש"ל] (69) [ש"ל ש"ל] (70) [ש"ל ש"ל] (71) [ש"ל ש"ל] (72) [ש"ל ש"ל] (73) [ש"ל ש"ל] (74) [ש"ל ש"ל] (75) [ש"ל ש"ל] (76) [ש"ל ש"ל] (77) [ש"ל ש"ל] (78) [ש"ל ש"ל] (79) [ש"ל ש"ל] (80) [ש"ל ש"ל] (81) [ש"ל ש"ל] (82) [ש"ל ש"ל] (83) [ש"ל ש"ל] (84) [ש"ל ש"ל] (85) [ש"ל ש"ל] (86) [ש"ל ש"ל] (87) [ש"ל ש"ל] (88) [ש"ל ש"ל] (89) [ש"ל ש"ל] (90) [ש"ל ש"ל] (91) [ש"ל ש"ל] (92) [ש"ל ש"ל] (93) [ש"ל ש"ל] (94) [ש"ל ש"ל] (95) [ש"ל ש"ל] (96) [ש"ל ש"ל] (97) [ש"ל ש"ל] (98) [ש"ל ש"ל] (99) [ש"ל ש"ל] (100) [ש"ל ש"ל]

סוכה פרק ראשון סוכה

ב.

עין משפט
גרי מצוה

א א מ"י מ"ד הלכות
סוכה הלכה א סוכה
עשין מן טושיע א"ח ס"י
תלג סעף א:
ב ב מ"י טושיע שם
סעף ח:
ג ג מ"י טושיע א סוכה
שם טושיע א"ח סוכה
תלג סעף ב:
ד ד מ"י טושיע א סוכה
יט וטמג שם טושיע
א"ח ס"י תלג סעף א:
ה ה מ"י טושיע א סוכה
שבת הלכה יד סוכה
עשין דרכין א טושיע א"ח
ס"י טעם סעף ח:
ו ו מ"י טושיע א סוכה
הלכה ה סוכה עשין מג
טושיע א"ח סוכה תלג
סעף א:
ז ז מ"י טושיע א סוכה
הלכה ו סוכה עשין מג
טושיע א"ח סוכה תלג
סעף א:

סוכה

סוכה. מאי שנת נבי סוכה דתני פסולת ופאי שנת נבי סוכה
דתני תקנתא. והא ללא פריך מאי שנת נבי דהס דתני
פסולה ותקנתא דתני כפרק לולב הגזול [לקמן דף לב:] או שהיו
ענזיו מרובין מעליה פסול ואם מיעטן כשר ללא פריך אלף מסוכה
ומזו שדינן שיה לענין גבוה ושינה
לשון משנתו ועוד דתני דהס אלטריך
למימני תקנתא ד"ד אמינא כיון
[דגדולו כפסול חו לית ליה תקנתא:
דאורייתא תני פסולה. דאי
היה תני ימעט
חיישין דילמא טעי איניש לומר ימעט
לכתחילה ודיעבד כשרה ודקדק בלשון
דלמא חמי לדי אסורא דאורייתא
ומני פסולה אע"ג דלא היו לינשא
מעליה כמו ימעט אבל מבזי דרבנן
לא חייש ותנא ימעט שהוא לינשא
מעליה דאשכחן גריס פסחים (דף ג.)
שעסק הכתוב כנה אומות שלא
להוליא דבר מגונה מפיו ובקונטרס
לא פירש כן אי נמי י"ג לומר דלשון
ימעט משמע חומרא דרבנן בעלמא
ופסולה משמע דאורייתא ובפרק כמה
מדליקין (שבת דף ע"ב.) דלמרינן נר
סוכה שהינה למעלה מעשרים אמה
פסולה כסוכה וכמזו אגב דתני כסוכה
נקט נמי גבי נר סוכה פסולה א"ג
אי הוה תני ימעט הוה משמע כמות
שהינה מדלקת ושיפילנה וזה אינו למאן
דלמר הדלקה עושה מזוה ואפי' למ"ד
הנחה עושה מזוה חיישין דהרואה
אומר לזרכו הוא מדליק כדאמרינן
גבי הדליקה בפנים והינה בזמן:
אמר רבה אמר קרא אשמן ידעו
כו'. קת קשה לא לינשא קתא
דגריס עירובין (ג. ג.) גבי מקלמא
סוכה בזמן עשרים דלמר רבה הסוכה
פסולה הא שלטו בה עינא כיון דאין
חללה עשרים ורבה גרס התם כי
הכל דהא כנא פליג התם ואמר זה
זה כשר חלל סוכה מן חלל מזי מן
יש לומר דהא מפרש התם טעמא
משום דסוכה דביחיד קא הו' לא קא
מדבר וימינן דישתתקול מלמחמא
עזי הסכך הנכנס לתוך עשרים
וקיימא כולה למעלה מעשרים וריבוי
נמי דמשי סוכה דאורייתא אלא
בה רבנן מ"מ משמע דמדאורייתא
כשרה: בי עביד ליה דירת קבע
שפיר דבי. דלע"ג דיש לפרש קרא
דביה שאינה ראויה אלף לשענה
למעוטי קבע משמע ליה קרא דלמא
לשיעורא לאורוי לך מדת גבוהה כלו'
כסוכה שאפשר לעשות עראי וא"ת
וכיון דלא חיישין אלף שמהא ראויה
לעשותה עראי ואע"פ שעושה אותה
קבע א"כ אמאי אמר (תענית דף ג.)
גשמים סימן קללה בחג והלא יכול

סוכה. ורבי יהודה מכשיר. בגמרא (ס) מפרש פלוגמיהו: ושאינה
נכוסה עשרה. בגמרא (ס) מפרש טעמא: שלש דפנות.
נמי בגמרא (י) יליף להו: ושקממה מרובה מלמטה. המועט בטל
כרוב והרי הוא כמי שאינו ועל שם
הוא גבוה. מבזי שהוא סתום משלש
לדין ולאש פתוח לרשות הרבים
ותצירות פתוחות לו ויולאות ובלאות
לרשות הרבים הרי הוא רשות היחיד
לכני תצירות ואסרו חכמים להוליא
מכשורת לרשות חכירו בלא עירוב
שהצירות כל אחת רשות לעצמה
והמבזי רשות לכולן והצרכי בו שימוף
להשתתק כל הצירות כפת או כיון
ולמינא השימוף באחת מן הצירות.
ולפי שאין לו מחילה רביעית וקרוי
הוא להיות דומה לרשות הרבים הצרכי
היכר כראשו הפתוח לרשות הרבים
או למי זוקף או קורה מוחלט לכולל
ואם גבוהה הקורה מעשרים אמה:
ימעט. שפיל: אינו לריך. והתם
מפרש טעמא: סוכה מדאורייתא.
דעשרים אמה דילה יליפין מדאורייתא
וקודם ששנית המשה גאמרה
שיורה משה: סוכה פסולה. שייך
לתימני בה לשון פסול כלומר לא
נעשית כחורה וכהלכה: מבזי.
דלמיה מדרבנן דמדאורייתא סגי ליה
בלשם מחילתו ואינו צריך לקורה זו
אלא מדרבנן: לכן סקנתא. דלא
שיך למתני בה לשון פסול דמאן
פסלה קודם ששנית משנה זו הרי
היא מחלת הרואה ומזוה: ואיכעבי
אימא דאורייתא נמי. שייך למימר
תקנתא: סוכה דנפיש מילתא. ואין
דומין תקנתיהו וזו לזו ואריך לשנות
הלשון לכל תקנה ותקנה כגון בגבוהה
ימעט וכשאינה גבוהה יבניה ושאין
לה שלש דפנות יעשה לה ושחממה
מכוסה יספי סכך הלך פסיק ומני
פסולה דמאי למיכללינהו לכולהו צריך
פסולה דקיימא לן (פסחים דף ג.) ישנה
ארס לתלמידי דרך קצרה: מבזי לא
יפשו מיליה. באותה משנה: למען
ידעו. עשה סוכה ששיבמה ניכרת
לך דכתיב ידעו כי צבוכות השבמתי
לזמני לישב. הכי דריש ליה ואע"ג דאין
יולא מידי פשוטו דהיקף עניי כבוד
מיהו דרשינן ליה לרשה: דלא שלטא
בה עינא. שאינו רואה את הסכך
וסוכה היינו סכך כשמה: ופוכה
סוכה ללא משמע אין סכך אלף
העשוי ללא: אלף כולל דפנות. שהללין
מניעין זה לזה מתוך גובהן על דפנות
ואין צריך סכך. ולקמ"ס מוקי פלוגמיהו
לרי' וירא כשאין בה אלף ארבע על
ארבע דקיס להו לרבנן דבבאי שיעורא
ליכא כל סכך אלף כל של דפנות:
עשפסוק קריס. שני הריס גדולים והשפלה ביניהם ומתוך גובה
ההריס אין חמה וזרחת שם כשפלה: דל דפנות ליכא לל סוכה.
שמה בהא מתחמ' נמלא שמה בטל: ששפס קריס. סוכה של
שמה וזו לא דהיינו עראי ודייה במחילתו קלות: למעלה מעשרים.
צריך לעשות יסודומיה (ומחילתו קבועין שלא תפול: עד עשרים
אמה דארס מבזי. שפיר דמי דודאי יש בכלל קבע עראי
והרי עשה כחורה ועל כרחק לא הקפידה תורה על העראי אלף לשם
שיעור לתת לך שיעור בגובהה שמהא יוכלה לעמוד ע"י יסודות עראי:
כולהו
מדכתי' וסוכה תהיה ללא הא כתי' נמי מורס וממטר ויבניה נמי שלא ירדו גשמים לתוכה אלף ודאי משום דכעין כסכה עראי וא"כ הוה ליה קבע:
כרבי

תורה אור השלם

- 1. למען ידעו הרוחבים כי בסוכה הושבתי את בני ישראל בהרצאי אותם מארץ מצרים אני יי אליהם.
- 2. וסכה תהיה לצל וקום סחרב ולמחסה ויבט סחורב מן המטר: ישעיהו י ו
- 3. בסכת תשבוע שבועת ימים: דאורייתא בשרשאל שבו בסכת: וירקא כג פב

מוסף רש"י

דתי תקנתא. דתי ימעט
ולא תפסול סעיל (עירובין
ג.) סוכה דאורייתא.
דעשרים דידע דאורייתא
דלמרינן תלמינן דתי
דאורייתא. וטעם. תני
פסולה. הוליא ורבי
מימני טעה נימנא מדה זו
וכא תפסול לפרש לך שם
לא עשה כן פסולה שייך
למימני בה לשון פסולת
ואף על גב דהתבין בה
תקנתא. כל מה דלא
מתקן לא יקריא פסולה
טעם. מבזי דרבנן. דכל
עיקריה דרבנן הוא לא
שייך למימר ניה לשון
פסולת. הכי נאן החילת
להלאתן עשין מני
יתדותיו ותפי פסול שייך
למימני. אחתי לא הישדן
רבנן שיעוריה הכי דלמינן
לא עשה כן פסול טעם.
כדאורייתא נמי תני
תקנתא. עשמה במדי
חריבש. וטעם. דנפיש
מילתא. דקתי ושאין לה
שלש דפנות ושאינה גבוהה
עשרה ושחממה מרובה
מלמטה. וטעם. פסיק ומני
פסולה. דהשתא חזי כיל
ומני ליה כולה כחמ.
דאי הוה תני תקנתא
לא הוה מני לעביניהו
ולמחילתו. דנשאין לה
שלש דפנות כפי למימני
יעשה לו דוסן. וכשאינה
גבוהה עני למימני יבניה
וכשחממה מרובה מלמטה
יוסף על כסכה. ואמר
מזר (פסחים ג.) לעולם
ישנה חלל לתלמידי דרך
קצרה (עירובין ב.) דל.
הכר ולקמן ג.ו.

א"כ שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה
פסולה ורבי יהודה מכשיר ושאונה גבוהה
עשרה טפחים ושאין לה (שלשה) דפנות
יושמתה מרובה מצלתה פסולה: גמ' תנן
התם (מבזי שהוא גבוה) מעשרים אמה
ימעט רבי יהודה אומר אינו צריך מאי שנת
גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנת גבי מבזי
דתני תקנתא סוכה דאורייתא שנת פסולה
מבזי דרבנן תני תקנתא ואיבעית אימא
בדאורייתא נמי תני תקנתא מיהו סוכה
(דנפיש מילתה) פסיק ותני פסולה מבזי
דלא נפיש מיליה תני תקנתא מנה"מ אמר
רבה דאמר קרא ילמען ידעו דורותיכם כי
בסוכות הושבתי את בני ישראל עד עשרים
אמה אדם יודע שהוא ידע בסוכה למעלה
מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה
משום דלא שלטא בה עינא רבי זירא אמר
מהבא (וסוכה תהיה לצל יומם מחורב עד
עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה למעלה
מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה
אלא בצל דפנות א"ל אביי אלא מעתה
העושה סוכתו בעשתרות קרנים הכי נמי
דלא הוה סוכה א"ל התם דל עשתרות קרנים
איכא צל סוכה הכא דל דפנות ליכא צל
סוכה ורבה אמר מהבא (בסוכות תשבו
שבעת ימים) אמרה תורה כל שבועת הימים
צא מדירת קבע ושב בדירת עראי עד
עשרים אמה אדם עושה דירתו עראי
למעלה מעשרים אמה אין אדם עושה
דירתו עראי אלא דירת קבע א"ל אביי
אלא מעתה עשה מחיצות של ברזל וסיבך
על גבן הכי נמי דלא הוה סוכה א"ל הכי
קאמינא לך עד כ' אמה דאדם עושה דירתו
דירת עראי כי עביד ליה דירת קבע נמי נפיק
למעלה מבזי אמה דאדם עושה דירתו דירת
קבע כי עביד ליה דירת עראי נמי לא נפיק
כולהו

לקבוע הנסרים כמסמרים שלא ירדו גשמים כמסמרים
לומר דאסור משום גזרת תקרה כי היכי דלמר לקמן בפירקין
(דף יד.) גבי פלוגמא דר"מ ורבי יהודה דמסככין כנסרין דאי
מכשרת כהו אחי למימר מה לי לסכך כזה מה לי לישב תחת תקרת
בימי ובימו ודאי פסול מדאורייתא דסוכה אמר רחמנא ולא שינו
אל כל ימות השנה מ"מ כיון דלא אסור אלף מדרבנן לא שינו
למימר שהגשמים סימן קללה ו"ל דנהי דלא חיישין בדפנות אי
עביד להו קבע מ"מ כסכה שעיקר הסוכה על שם הסכך לא
מיהכשרה עד דעביד לה עראי ומה"ט נמי ניחא לרבי זירא דדריש
כרבי

רבינו חננאל

סוכה שהיא גבוהה מעשרים
אמה פסולה ורבי יהודה
מכשיר. ותנן בעירובין
מבזי שהוא גבוה מעשרים
אמה ימעט מאי שנת
מבזי דרבנן תקנתא,
כלומר ימעט זה גבוהה,
יודע הקורה הלמה
מפיערין אמה ויתקן
המבזי והוכשר. ולכני
סוכה תני פסולה. לתני
נמי גבי סוכה ימעט.
ושניין סוכה שפסולתה
בגובה מדאורייתא. ותפשי
מילתא. תני פסולה. כתיב
שהוא מדרבנן. וביא
לבאר מניין כי הנוכה
פוסל בסוכה. רבה אמר
מאה. למען ידעו דורותיכם
כי בסוכות הושבתי את
בני ישראל. כל סוכה
שאינה ידועה דאיה סוכה
דמזוה היא. אינה סוכה.
למעלה מעשרים אמה אין
אדם יודע שדר בסוכה
דלא שלטא בה עינא.
לפיכך פסולה. ורי זירא
נאמר (למרינן) וסוכה
תהיה לצל יומם מחורב
וגו'. ובתי (כי בסוכות)
הושבתי את בני ישראל.
למעלה מעשרים אמה
אין אדם יושב בצל סוכה
אלא בצל דפנות. ודאי
המונעים התמה ומצא
צל סוכה. אמא הכא חסיר
הדפנות תמצא לו כל צל
הסכך כבסוק אחר רחוק
מזה המקום שהוא תחת
הסכך כי הוא מיצל.
רבא אמר במדכתי בסכת
תשבו שבועת ימים. וי
יפוס כלבד. שפני מינה
דירת עראי בעינן. ולמעלה
מעשרים אמה דאי דירת
קבע היא ואינה דירת
עראי. לפיכך פסולה. אבל
למטה כתיב אמה דמכשרת
לה דעביד איניש דירת
ערא אע"ג דעביד לה
עשין דירת קבע כשרה.

א כיון נוסף פיי' מ"י
המקור כמסמרים הוא ע"ס
השפלה.
כז נראה דלמיה וזי מוחמתי.